

УНИВЕРСИТЕТ ПО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

КАТЕДРА "КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО"

ДИПЛОМНА РАБОТА

НА ТЕМА:

РЕСУРСИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ТУРИЗМА В ОБЛАСТ БАНСКО

Дипломант:

Научен ръководител:

Специалност:

Фак. №

София, 2015

СЪДЪРЖАНИЕ:

УВОД

ГЛАВА 1 СИНЕРГИЯТА СПОРТ-ТУРИЗЪМ

1.1. Основи на спортния туризъм

1.2. Форми на спортния туризъм

1.3. Потребителско поведение в спортния туризъм.

1.4. Факторите, влиящи на процеса на покупка на туристически продукт.

1.5. Мотиватори

1.6. Съвременни тенденции в спортния туризъм

ГЛАВА 2 АНАЛИЗ НА РЕСУРСИТЕ НА ОБЩИНА БАНСКО ЗА СПОРТЕН ТУРИЗЪМ

2.1. Пазарни позиции

2.2. Туристическа инфраструктура

2.3. Развитие на туристическия продукт

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

УВОД

Спортният туризъм е сравнително нова и все по-голям промишлеността в туристическата индустрия с акцент върху развиващите се страни. Смята се също, че спортният туризъм може да реструктурира селските и градските общности в социална и икономическа перспектива.

Привидно, спортният туризъм може да подобри качеството живот на хората чрез туристическа атракция и постижения. Днес, спортът и туризмът са свързани с важни икономически дейности в развитите и развиващи се страни.

Началото на интегрирането на спорта и туризма не е точно установено. Някои го свързват с появата на английския състезателен спорт като основа на модерния спорт в Западна Европа и го датират в първата половина на 19-ти в. и по-конкретно през 1827 г. В специализираната литература по този въпрос се води дискусия, като се лансира и тезата за зараждане на спортния туризъм във връзка с развитието на ски-туризма в Алпите през средата на 19в., макар че изрично се посочва, че отделянето му като самостоятелна негова разновидност става едва след 1950 г.

Спортният туризъм играе нарастваща по важност и териториален обхват роля за реализиране на значими по обем и характер икономически, социални и културни ефекти за градовете-домакини, регионите и страните. Като резултат от връзките и зависимостите между спорта и туризма тези ефекти определят и равнището на конкурентоспособност и привлекателността на дестинацията, в която се развива спортният туризъм. Измежду по-съществените от тях бихме могли да определим: стимулиране и нарастване на обема на инвестициите и трудовата заетост; развитие на общата техническа и специализираната инфраструктура и туристическата суперструктура; подобряване на жизнената среда и качеството на живот на местното население; издигане на имиджа на дестинацията и привличане на посетители; подобряване на здравния статус на населението и др.

Цел на настоящата дипломна работа е да се изследват настоящите и потенциални ресурси на Банско с оглед развитие на спортния туризъм.

За нейно изпълнение следва да се решат няколко задачи. Те са:

- 1) да се разгледат характеристиките и формите на спортния туризъм
- 2) да се разкрият факторите и мотиватори за закупуване на туристически продукт
- 3) да се представят съвременни тенденции в спортния туризъм
- 4) да се идентифицират и оценят външните и вътрешните предизвикателства за развитие на спортния туризъм в Банско.

Методите, които ще се използват са дедуктивния и ретроспективния анализ, преглед на литературата по проблематиката и ситуационен анализ.

ГЛАВА 1 СИНЕРГИЯТА СПОРТ-ТУРИЗЪМ

1.1. Основи на спортния туризъм

Началото на спортния туризъм се поставя с провеждането на Олимпийските игри през 776 год. пр. н.е. в древна Гърция. Римляните продължават спортната традиция на гърците с организирането на гладиаторски битки и конни състезания, които се посещават от множество зрители.

Потребността на хората от движения, здравословен начин на живот, досег с природата са в основата на обособяването на спортно-рекреационната и развлекателната туристическа индустрия. Тази индустрия има изключително важно социално, икономическо и културно значение и за в бъдеще ще оказва все повече влияние върху конкурентноспособността на икономиката на нашата страна. В утвърждаването ѝ значителен дял заема спортният туризъм.

До средата на XX век спортът и туризмът са разглеждани като две напълно различни сфери на дейност в обществото. През последните години връзката между тях става все по-осезаема поради наличието на нови влияния и тенденции както в спорта, така и в туризма.

Огромният интерес, който предизвикват в медиите и обществото спортните мегасъбития (олимпиади, световни и континентални състезания по различни видове спорт), осъзнаването на ползите от ориентирани към здравето и физическото усъвършенстване дейности, икономическата и социална значимост на спортния туризъм дават повод на специалистите, занимаващи се с туризъм и спорт да изучават и изследват тази пазарна ниша с голям потенциал¹.

Дефинирането на спортен туризъм се осъществява от комбинацията на понятията „спорт“ и „туризъм“.

Спортът се разглежда в няколко аспекта²:

- дейност, изискваща сложност на физически умения и енергично физическо усилие;
- дейност, която се управлява чрез правила;

¹ Schwark, J. Sport tourism: introduction and overview. European Journal for Sport and Society, Gelsenkirchen, 2007, 4 (2), с1742

² Jackson, G.A.M., and M.E. Weed. 2003. The Sport-Tourism Interrelationship. In Sport and Society, edited by B. Houlihan. London: Sage.

- дейност, която притежава организационната и структурна схема, но която запазва чувството на спонтанност и свобода.

В Етичния кодекс на спорта, утвърден от Съвета на Европа е дадено следното определение: „спорт означава всяка форма на физическа дейност, която чрез случайно или организирано участие има за цел изразяване и подобряване на физическата дееспособност и душевното благосъстояние, формиране на социални отношения или постигане на резултати в съревнование на всички равнища”³.

Българският спортолог професор М. Бъчваров определя спорта като „целенасочена двигателно-мисловна дейност на човека за постигане на различни цели чрез самостоятелни и групови занимания, без или в надпревара върху основата на определени принципи и правила”⁴.

Съществените изменения в света на спорта след 80те години на миналия век измениха терминологията на спорта. Той започна да се приема като „продукт”, формираха се съвършено нови форми на неговата продажба, на концепциите за провеждане на традиционните състезания, като основна тежест бе предадена на зрелищния ефект.

Трябва да отбележим и процесите на професионализация, социализация и комерсиализация на спорта. Рязко поскъпнаха цените на спортните екипировки и съоръжения и провеждането на спортни състезания. Съвременните измерения на спорта са в света на модерния мениджмънт като възможност за реагиране при промени в макроикономическата среда, ускорена консолидация на спорта, медиите и технологиите в спортно-икономически и медиен комплекс.

В спортните организации се говори за структурни и функционални методи на продуктова абстракция (метод на хипотетично извеждане на един спортист в света на високите спортни постижения или утвърждаването на

³ Международни нормативни документи, София, КФКС, 1999г.

⁴ Бъчваров, М., Спортология и спортологичен анализ, София, 2000, с.7

определена спортна услуга). Не се пропуска и атрактивността на спортните прояви за публиката⁵.

Не по-малко са иновациите и в света на туризма. Туризмът отдавна е доказал възможностите си за комплексно удовлетворяване на многообразни по вид и важни по характер потребности на съвременния индивид.

Съществуват голям брой дефиниции и за понятието „туризъм”. Определянето на понятието „туризъм” започва от думата „tour” или пътуване, която има френски произход, означаваща движение от определено място до друго и връщане обратно. Туризмът е динамично по характер явление. Това от една страна се определя от обстоятелството, че то генетично се свързва с движението, пътуването, преместването от едно място на друго.

„Туризмът е интегрално и комплексно явление в процеса на формирането и потреблението на неговия специфичен продукт. Той обединява множество разнородни елементи в рамките на една своеобразна индустрия (хотелиерство, ресторантьорство, туроператорство). Включва и редица други сектори и дейности: транспорт, търговия, строителство, архитектура, индустрия, медицина, изкуство, култура и пр.”⁶

Спортният туризъм не е формално обединение между спорт и туризъм. В туристическата литература спортният туризъм е признат за вид специализиран туризъм, при който се удовлетворяват потребностите на туристите от движение, спорт, рекреация и активен отдих чрез участието им в организирани спортни прояви и дейности. Спортният туризъм се съчетава успешно с други видове туризъм: морски, планински, екотуризъм и в последно време със спа и уелнес туризъм.

В човешките цивилизации спортът удовлетворява индивидуално-личностни и жизнени потребности:

- биогенни - осигурява физическото развитие на човека, по-добрява физическата дееспособност;

⁵ Evolution and development in sports tourism. 2010: <http://www.tourism.gov.ph/>

⁶ Jackson, G.A.M., and M.E. Weed. 2003. The Sport-Tourism Interrelationship. In Sport and Society, edited by B. Houlihan. London: Sage, с.45.